Telefon № 11. Dodatek bezpłatny „Nasz Tygodnik" Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 18. Nowe, piątek 3 maja 1929 r. Rok VI.

ODEZWA.

W dniu święta narodowego Konstytucji 3 Maja wzywa się wszystkich Obywateli miasta o udekorowanie domów i wywieszenie chorągwi.

Nowe, dnia 15 kwietnia 1929 r.

Jabłoński
burmistrz.

Program uroczystości

rocznicy wiekopomnej

Konstytucji 3 Maja.

2-go maja:

Od godziny 8-mej wiecz. iluminowanie wieży wodnej.

O godz. 8³⁰ stoją wszelkie Tow. Przysposobienia Wojsk. i Straż Pożarna na dziedzińcu szkoły powszechnej gotowi do capstrzyku (bez sztandarów).

Iluminacja domów.

3-go maja:

O godz. 6 rano pobudka na rynku.

O godz. 8³⁰ przed poł. uroczystość szkolna w tut. hali gimnastycznej.

O godz. 9³⁰ stoją szkoły, korporacje miejskie, urzędy, wszelkie towarzystwa i cechy z sztandarami na dziedzińcu szkoły powszechnej gotowi do pochodu.

O godz. 10 przed poł. uroczyste nabożeństwo w kościele parafjalnym. Spiewy wykonuje Tow. Spiewu „Lutnia".

Po nabożeństwie zbiórka wszelkich Towarzystw i t. d. na Placu Zamkowym, skąd wymarsz do pochodu przez miasto. Rozwiązanie pochodu na Placu św. Rocha.

Następnie koncert na rynku.

O godz. 3³⁰ po poł. na boisku zawody lekko atletyczne o nagrody, między innemi tradycyjny mecz piłki nożnej Tow. „Sokół", występy innych Tow. i Szkół.

O godz. 7 wiecz. uroczysta wieczornica ludowa na sali p. Borkowskiego.

O godz. 8 wiecz. tańce na sali p. Borkowskiego i p. B. Stasiewskiego.

Obowiązkiem wszelkich Towarzystw, Cechów, Korporacji i Urzędów oraz Obywatelstwa jest gremjalnie stanąć w dniu tym, celem wzięcia udziału w uroczystości narodowej.

Nowe, dnia 15 kwietnia 1929 r.

Komitet.

Zagadnienie racjonalizacji życia gospodarczego.

Zagadnienie racjonalizacji eksportu nakazem chwili.

Podświadomy nawet autokrytycyzm w sprawach gospodarczych spontanicznie przypomina społeczeństwu pilną potrzebę racjonalizacji wielu szczegółów naszej konstrukcji gospodarczej, ze zrozumiałych przyczyn niedość nowożytnych. W technice międzynarodowej wymiany towarowej jesteśmy jeszcze bardzo zacofani. Jest to fakt i nie może dziwić nikogo. Przez ostatnie półtora wieku, wtenczas kiedy wszyscy nasi sąsiedzi przechodzili szkołę międzynarodowego handlu — gospodarstwo polskie było zupełnie poza obrębem tych zainteresowań. Narodowy polski import i eksport nie istniał, nie mieliśmy możności kalkulowania naszych nadwyżek ani niedoborów produkcyjnych, gdyż w światowej wymianie towarowej graliśmy rolę bierną zawsze uzależnianą od zaborczej polityki. Skomplikowane zagadnienia, wiążące się z problematem wyszukania elementów konkurencyjnych, rozwiązywane były prawie zawsze bez naszego współudziału a rosnąca gdzieindziej warstwa wielkiego kupiectwa nabierająca nieustannie coraz większego doświadczenia i kształcąca się coraz bieglej w sztuce światowego handlu nie mogła się u nas rozwinąć, ani nie posiadała żadnych szans, aby się ostać. Tak nas zastała niepodległość.

Jeżeli tedy jest dziś tak często mowa o przykrych, niejednokrotnie bolesnych trudnościach, na jakie napotykają aktywniejsze wysiłki, zmierzające do wyjścia z polskim handlem na międzynarodową arenę, to tkwią one w tych niezależnych narazie od nas przyczynach i tu znajdują zupełnie wytłumaczenie. Jesteśmy w samym początku drogi, którą inni już dawno przebyli. Oto krótkie założenie, do łatwej do umotywowania w szczegółach tezy o potrzebie racjonalizacji eksportu, jako nakazie chwili. Jedną z przyczyn niepowodzenia naszej ekspansji w handlu zagranicznym jest słabość naszej defenzywy w kierunku obronienia poważnie już nabytego stanu posiadania, słabość, która bierze początek z niedostatków organizacji eksportu, jego nieracjonalnego ustawienia, lub błędnych metod handlowych, ktore stosowane w prymitywnej formie a la longue, ujemnie pod naciskiem sprawnie pracującej konkurencji dają wyniki.

Racjonalizacja eksportu stanowić musi punkt wyjścia poczynań wywozowych, o ile mają one zachować charakter trwałej, celowej i gospodarczo rozsądnej ekspansji. Te momenty nasuwają się na myśl przedewszystkiem zwłaszcza wtedy, kiedy się bliżej i wnikliwiej wgląda w sedno naszych obrotów zagranicznych i bada nietylko aktualne, na oko czasem efektowne ich rezultaty, lecz także, co niezmiernie ważne, ich pozytywne możliwości i szanse na przyszłość, z dotychczasowych poczynań wynikające. Eksport nie jest zjawiskiem abstrakcyjnem, występującem samodzielnie i niezależnem od innych elementów gospodarczych. Jako funkcja produkcji i wewnętrznej konsumcji eksport podlega potęgującemu go lub umniejszającemu wpływowi organizacji handlu. Racjonalnie zorganizowany handel eksportowy i to zarówno skup wewnętrzny jak i zbyt zagraniczny, wzmagając i odpowiednio kierując wywóz, działa pośrednio na aktywizację gospodarczą i stanowi bezpośredni regulator produkcji, normujący statystyczny jej bieg i nasilenie, nawet w chwilach dekonjunktury wewnętrznej. Współpraca handlu z produkcją, naturalny rozdział funkcji i należyta a bezwzględnie potrzebna współrzędność obu tych czynników jest ideałem konstrukcji gospodarczej, na której oprzeć się może fundamentalnie, racjonalnie zorganizowany eksport. Pojęcie racjonalizacji eksportu obejmuje całą ilość szczegółów, składających się na należyte, celowe i potrzebne użycie wszystkich środków i sposobów wytwórczych i handlowych, któreby towarowi polskiemu zdołały na międzynarodowych rynkach zapewnić trwałe powodzenie.

Srodki te i sposoby dzielą się na dwa rodzaje. Pierwszy — to ten, którego możemy użyć bez trudu i bez szukania nowych nieznanych nam jeszcze elementów konstrukcyjnych zagranicznego handlu. Należałoby tu wymienić między innemi: solidność producenta i kupca, dbałość o jakość towaru, punktualność i akuratność w dostawach i korespondencji, pracowitość w szukaniu możliwości zbytu, zdolność i chęć przystosowania się do wymagań rynku, wreszcie cały szereg innych cnót, będących kardynalnym fundamentem racjonalnego eksportu. Drugi rodzaj środków modernizacji naszego eksportu jest innego więcej już skomplikowanego typu. Składają się nań te wszystkie zdobycze techniki handlu, które go ze stadjum prymitywnego podnoszą na poziom, na którym się dziś odbywa w całym świecie międzynarodowym wymiana towarowa i który decyduje o jej napięciu, przebiegu i wynikach.

W naszych warunkach znalezienie, należyte zastosowanie i utworzenie koniecznej kolejności tych czynników nie jest łatwe. Studjum i opracowanie możliwości, jakie gospodarstwo nasze posiada, wniknięcie w potencjalne zasoby wszystkich jego składników jest punktem wyjścia dla akcji racjonalizacyjnej, która opierać się musi na koordynacji do tej pory rozproszonych, incydentalnych, bezplanowych wysiłków. Kojarzenie indywidualnych przedsięwzięć w scałkowane i należycie przemyślane, organicznie zdrowe koncepcje, stwarza grunt podatny do zabiegów, niewątpliwie trudnych i narazie u nas niewykonalnych na tle pewnego chaosu, jaki panuje w zakresie poczynań ekspansyjnych, — jednak pilnie koniecznych. To też ponad wszystkie inne, na pierwszy plan występuje, jako czynnik najważniejszy — sprawa organizacji zewnętrznej — a przedewszystkiem sprawa dobrej organizacji handlu eksportowego. Dalsze działanie na niej się musi opierać i z niej wychodzić. W tym kierunku rozpoczęły się u nas prace szeroko zakrojone i dobrze ujęte. W dziedzinie wielu branż i artykułów zarówno w dziale produkcji rolniczej, jak i przemysłowej rozpoczął się szybki proces organizacyjny, obejmujący coraz szersze kręgi wytwórczości i handlu. Jest to początek, ale początek dobrze postawiony.

Sprawa racjonalizji eksportu polskiego jest tak pilną i ważną, iż wysiłki w tym kierunku podejmowane też muszą znajdować nietylko potrzebne moralne i materjalne poparcie wszystkich tych sfer, mogących mieć w tej mierze decyzję, ale także wziąć prym przed innymi reorganizacyjnymi dążeniami.

Trudno wyliczać wszystkie szczegóły i elementy, dalszych zabiegów. Szereg z nich został zapoczątkowany celowo, stanowiąc pierwszą awangardę pozytywnej akcji w kierunku skorygowania dotychczasowych najbardziej widocznych i w skutkach dotkliwych błędów. Świadomość znaczenia tej akcji staje się coraz bardziej ogólna i trafia nawet do tych sfer, które do tej pory broniły się przed organizacją, racjonalizacją i postępem, w imię nietykalnej swobody produkcji i handlu.

Ingerencja rządu, jako czynnika inicjującego i koordynującego celowe zabiegi racjonalizacyjne jest w naszych warunkach nietylko pożądana, ale zgoła konieczna. Zdaje się, że co do tego niema wątpliwości. Widzimy, że gdzieindziej np. w ultraliberalnej Anglji sięga ona bardzo głęboko w treść handlu zagranicznego, regulując jego normy w sposób wprawdzie pośredni, niemniej jednak bardzo dokładny i skuteczny.

U nas — musi mieć duży zakres, zwłaszcza o ile chodzi o normalizację i standaryzację i wykorzystanie właściwych dróg transportu.

Marjan Turski
Dyrektor Państwowego Instytutu Eksportowego.

Na Zielone Świątki polecam

woale, muśliny, jedwabie do prania, popeliny, satyny i perkale w wielkim wyborze.

Po bardzo niskich cenach!

Wszelkiego rodzaju obuwie fabryki „PEPEGE" po oryginalnych cenach fabrycznych.

Telefon 15. W. Jażdżewski, Nowe, Rynek nr. 25. Telefon 15.

Bławaty — Konfekcja — Obuwie.

Na nadchodzące święta polecam mój bogato zaopatrzony skład w wszelkie

towary kolonjalne

po cenach jak najtańszych.

Kawa dziennie świeżo palona. Dla odprzedających ceny odpowiednie!

Specjalną uwagę zwracam

na wszelkie moje wódki gatunkowe i Monopolowe jak to: rumy, araki, koniaki oraz wina wszelkiego rodzaju zagraniczne i krajowe od najlepszych do najtańszych gatunków.

Hurtownie! Detalicznie!

M. Śliwiński, dawn.: I. Meyer **Nowe, ul. Grudziądzka 19, przy rynku.**

Darmo

nikt nic dać nie może! Podarunki i upominki są przynętą — dobry towar nie potrzebuje przynęty. Jako oględna gospodyni nie daj się Pani w błąd wprowadzić, a jeżeli Pani chce mieć najlepszą i najprzedniejszą domieszkę do kawy, wtedy proszę nie kupować żadnej cykorji z podarkami, które Pani przecież i tak zapłacić musi, lecz przez miljony gospodyń wypróbowaną

Prawdziwą Francka

z młynkiem do kawy!

Rozporządzenie Ministerstwa Poczt i Telegrafów.

Stosując się do zarządzenia Ministerstwa Poczt i Telegrafów będą urzędy i agencje pocztowo-telegraficzne od 1 maja 1929 r. ściśle przestrzegać godzin urzędowych i nie będą załatwiały interesentów po upływie obowiązujących godzin.

Do urzędów i agencyj należy więc przychodzić **tak wcześnie**, by przed ukończeniem godzin urzędowych załatwić swe sprawy.

Obwieszczenie.

Na mocy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. 3. 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności (Dz. U. R. P. Nr. 32 poz. 309) przypominam, że każda osoba, przebywająca w Nowem dłużej niż 24 godzin, winna być zameldowana w biurze meldunkowem przed upływem następnych 24 godzin.

Obowiązek meldowania ciąży na właścicielu wzgl. dzierżawcy domu lub jego zastępcy. Winni niedopełnienia formalności meldunkowych, przewidzianych w powołanem wyżej rozporządzeniu lub rozporządzeniach na jego podstawie wydanych ulegną na mocy art. 25 tego rozporządzenia karze grzywny do 2000 zł lub karze aresztu do 4 tygodni, albo obu tym karom łącznie.

Nowe, dnia 1 maja 1929 r.

Jabłoński
burmistrz.

Prima kiszone ogórki

poleca

Fr. Wiśniewski nast. Fr. Cieśliński

Skład kolonjalny i wyszynk. Klasztorna nr. 7.

Wózik

dziecięcy na sprzedaż. Gdzie? wskaże eksp. tut. pisma.

Dot przepisów przeciwpożarowych.

W ostatnim czasie w sposób zastraszający mnożą się wypadki pożarów, których przyczyną było nieostróżne obchodzenie się z ogniem, a mianowicie palenie tytoniu lub używanie światła otwartego w stodołach wzgl. stajniach.

Z powodu szkód materjalnych, jakie pożar w obecnych czasach wyrządza nie tylko poszkodowanej jednostce, lecz także całemu państwu, winny władze policyjne, a szczególnie organa policji państwowej baczyć na to, żeby lekkomyślne i ostróżne obchodzenie się z ogniem nie stało się przyczyną pożaru

W tym celu przypominam obowiązujące przepisy przeciwpożarne oraz postanowienia karne z § 368 ustawy karnej:

1. Przy obchodzeniu się z ogniem i światłem należy przestrzegać jak najdalej idącej ostróżności. Gospodarz domu ma obowiązek czuwania nad ostróżnością i dopilnowania przestrzegania ostróżności przez swoich domowników. Pozatem gospodarz winien baczyć na to, ażeby ogniska w jego domu były utrzymywane w należytym stanie oraz by wycieranie kominów odbywało się w stosownej porze.

2. Na piecach w pobliżu kominów nie wolno jest suszyć drzewa opałowego i umieszczać przedmiotów łatwopalnych.

3. Do stodół, stajen, na strychy lub do innych pomieszczeń, służących do przechowania przedmiotów łatwopalnych, zabronionem jest wchodzić lub zbliżać się z otwartem światłem lub ogniem.

4. Z palącem cygarem itp. nie wolno przebywać w pobliżu zabudowań gospodarczych, stogów i wogóle w miejscach, w pobliżu których znajdują się przedmioty łatwopalne.

5. Przy młoceniu zboża powinny kominy lokomobil być zaopatrzone w siatki, a lokomobile stać w należytej odległości od stodół lub stogów. Osie lokomobil winne być należycie olejone, ażeby się nie zagrzały.

Nowe dnia 20. 4. 29. r.

Burmistrz

Komitet obchodu 3 maja

urządza w dniu 3 maja o godzinie 7 wiecz. na sali p. Borkowskiego

Uroczystą wieczornicę,

na którą Szan. Obywateli miasta i okolicy uprzejmie zaprasza.

Program następujący:

1. Przemówienie
2. Gra mandolinistów
3. Deklamacja
4. Występ „Sokoła"
5. Śpiew solo.

Na zakończenie odegra Tow. Nauczycieli Koło Nowe obrazek sceniczny w 3 odsłonach pod tytułem:

„Na pròbę".

KOMITET.

Wózek

ręczny, 4 kółkowy, bardzo tanio na sprzedaż.

M. Wygocki.

**Papę
Smołę
Lepnik
Cement
Wapno i t. p.**

oddajemy po najniższych cenach i na dogodnych warunkach.

„ROLNIK" w Nowem

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa z odp. ogr.

— Telefon nr. 4 —

Poszukujemy ucznia.

2 pokoje

z całem utrzymaniem albo bez zaraz do wynajęcia. Gdzie? wskaże eksp.

Uczeń

syn uczciwych rodziców, może się zaraz zgłosić.

Drukarnia W. Wesołowski.

Biuro instal. elektr.-techniczne

poleca się do projektowania i wykonywania instal. światła i siły elektr. po przystępnych cenach. Kosztorysy składam bezpłatnie. Silniki elektryczne dostarczam tanio i na długo terminowe spłaty.

Również mam

zlecenie na koncesję udzieloną przez miasto Nowe na wykonanie wszelkich załączeń domowych do sieci miejskiej. Jako istniejące przedsiębiorstwo od r. 1913 obecnie w Nowem i Chełmnie dołoży wszelkich starań, by Szan. Klientów jaknajlepiej i ku zadowoleniu obsłużyć.

Biuro znajduje się w browarze przy ulicy Kościuszko.

Z poważaniem

St. Pluta.

Elektrotechnisches Installations-Büro

empfiehlt sich zur Ausführung elektr. Licht- und Kraftanlagen. Motore liefere ich billig und unter günstigen Zahlungsbedingungen.

Ich habe von der Stadt Nowe die Genehmigung zur Ausführung von sämtlichen Hausanschlüssen.

Da mein Geschäft bereits seit 1913 besteht, bin ich in der Lage, meine Auftraggeber gut und zur Zufriedenheit zu bedienen.

Mein Büro befindet sich in Nowe, ul. Kościuszki in der Brauerei.

Kostenanschläge unberechnet.

Hochachtend

St. Pluta.

DRUKI

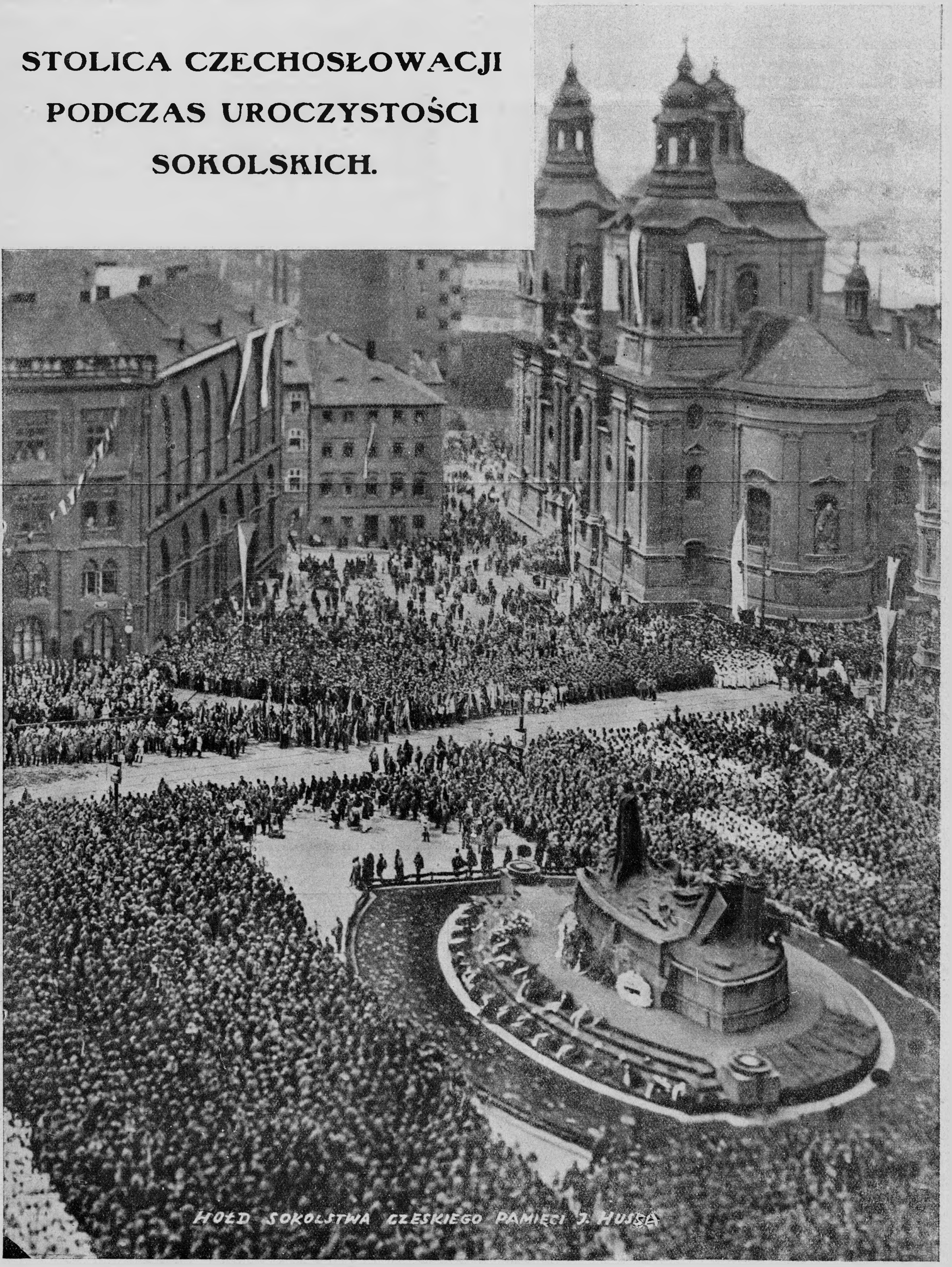
WYKONUJE

W. WESOŁOWSKI.

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 5 MAJA 1929 r.

STOLICA CZECHOSŁOWACJI PODCZAS UROCZYSTOŚCI SOKOLSKICH.

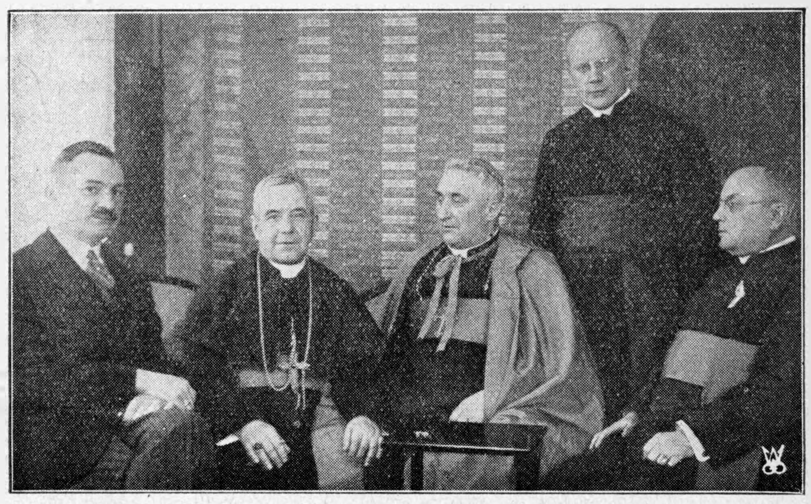

HOŁD SOKOLSTWA CZESKIEGO PAMIĘCI J. HUSSA

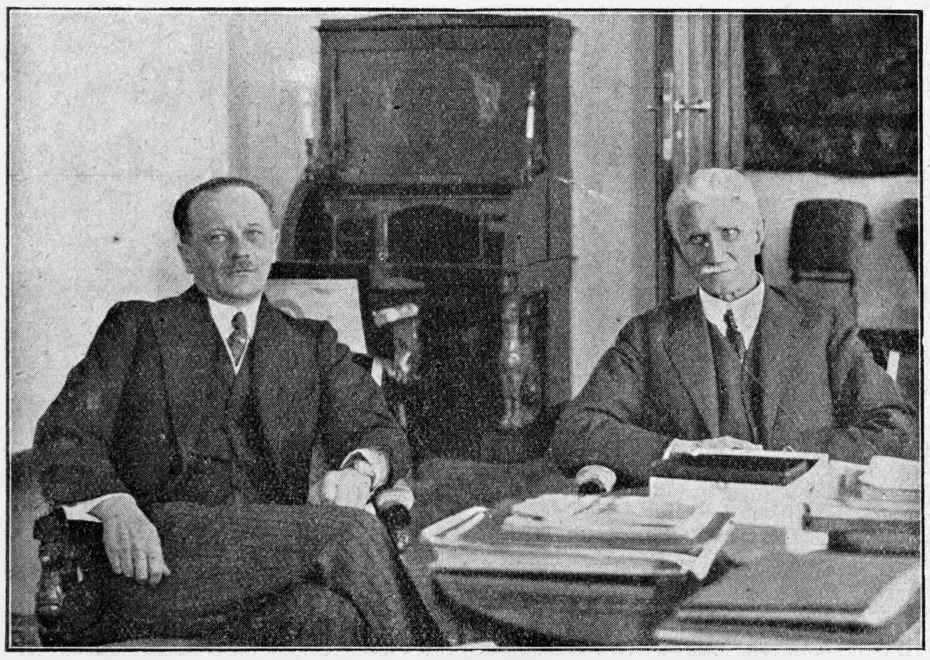

J. E. arcybiskup krakowski, ks. Adam Sapieha (po środku grupy na krześle) bawił podczas świąt Wielkiej Nocy w Jerozolimie, z dwiema swemi bratowemi

Zdjęcie, dokonane w poselstwie w Białogrodzie podczas pobytu pielgrzymki, którą prowadził z Polski do Ziemi Świętej J. E. ks. biskup Okoniewski. Obok biskupa — nuncjusz Pelegrinetti i poseł Rzplitej Babiński

ROZMOWA DWÓCH DZIAŁACZY PAŃSTWOWYCH

Prezydent Rady Ministrów Świtalski w odwiedzinach u marszałka Sejmu p. Ignacego Daszyńskiego

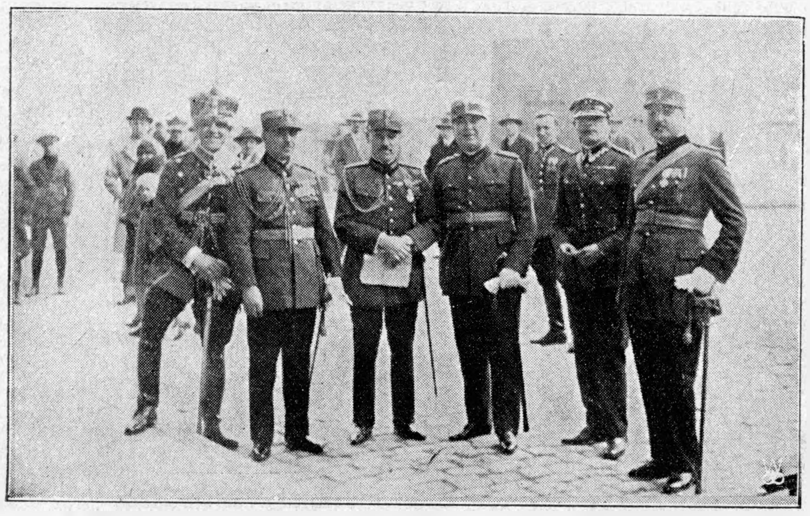

Poseł polski w Brukseli, p. Jackowski, odjechał na swe stanowisko, odprowadzają go przedstawiciele korpusu dyplomatycznego w Warszawie

BRATERSTWO ARMJI

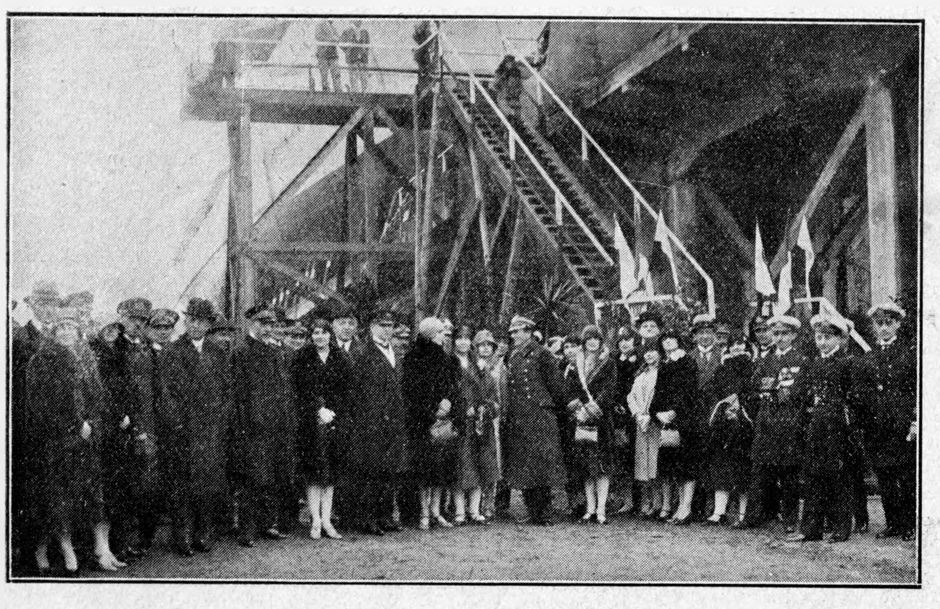
W Warnie stanie pomnik króla Władysława Warneńczyka, dłuta Edwarda Wittiga

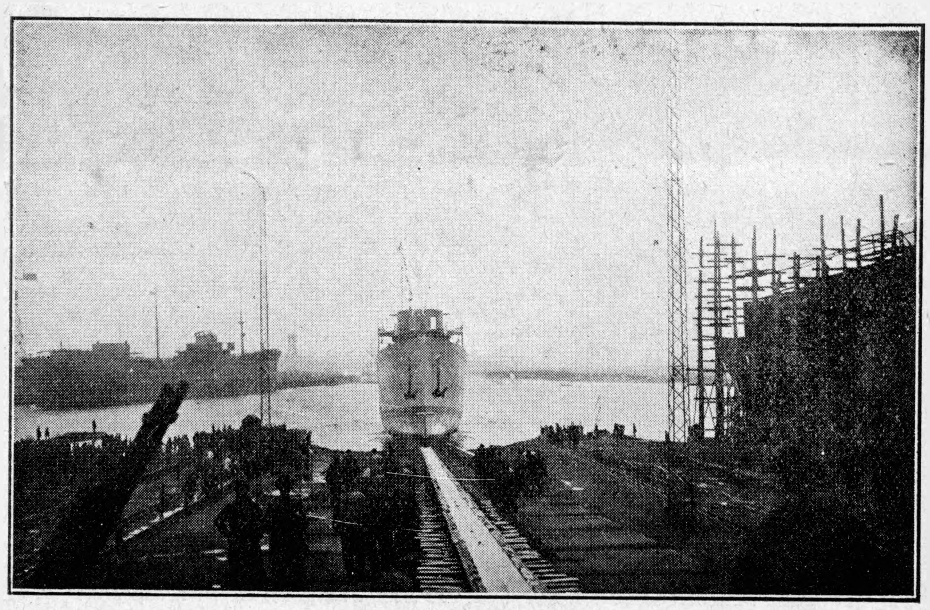

Grupa oficerów rumuńskich, przybyłych do Polski dla zaznajomienia się z pracą armji polskiej

Dnia 28 kwietnia został uroczyście odsłonięty w Paryżu pomnik Adama Mickiewicza

Spuszczenie na wodę polskiego torpedowca „Burza" w warsztatach francuskich

E. Koszutski, świetny baletmistrz i twórca pierwszego zespołu „girls" w Polsce, został zaangażowany do „Teatru Rewji", który powstaje w Poznaniu w związku z Powszechną Wystawą Krajową

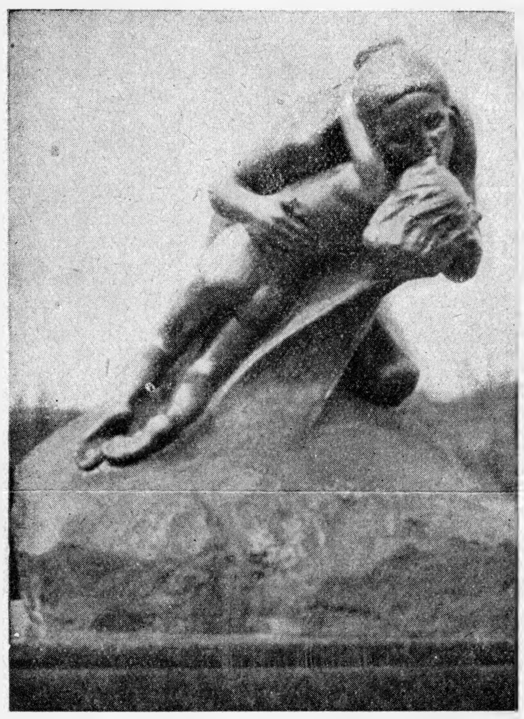
Doniosłem wydarzeniem w świecie muzycznym stolicy jest powstanie stałego „Warszawskiego Kwartetu Smyczkowego" w skład którego weszli: Józef Kamiński (I skrzypce), Mieczysław Tursch (II skrzypce). Alfred Wiłkomirski (alt) i Marjan Neuteich (wiolonczela). 27-go kwietnia kwartet dał w Łodzi koncert, składający się wyłącznie z utworów kompozytorów łódzkich

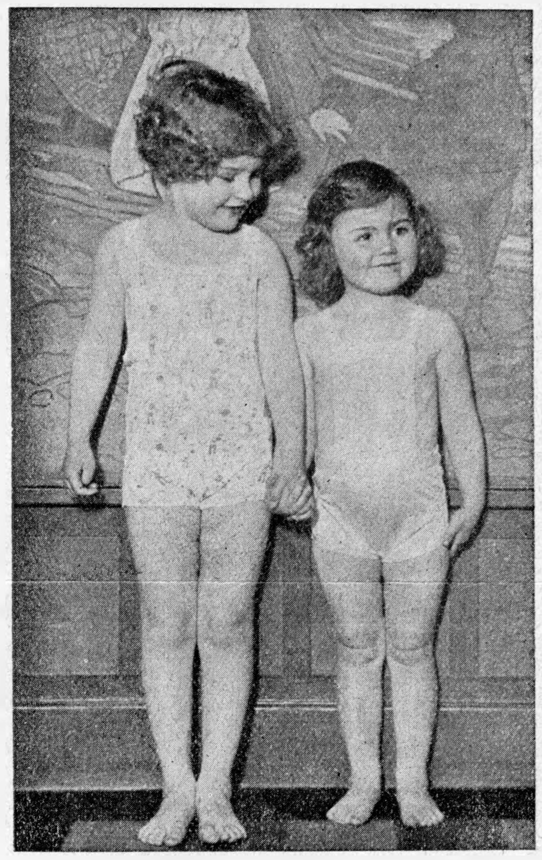
R. Gierasieński, wyśmienity artysta komiczny, któremu stolica zawdzięcza tyle miłych wieczorów, został ostatnio zaangażowany do nowopowstałego „Teatru Rewji" w Poznaniu

Bezrobotni londyńczycy demonstrują przeciw budżetowi, wniesionemu ostatnio przez Churchilla i uchwalonemu przez Parlament angielski

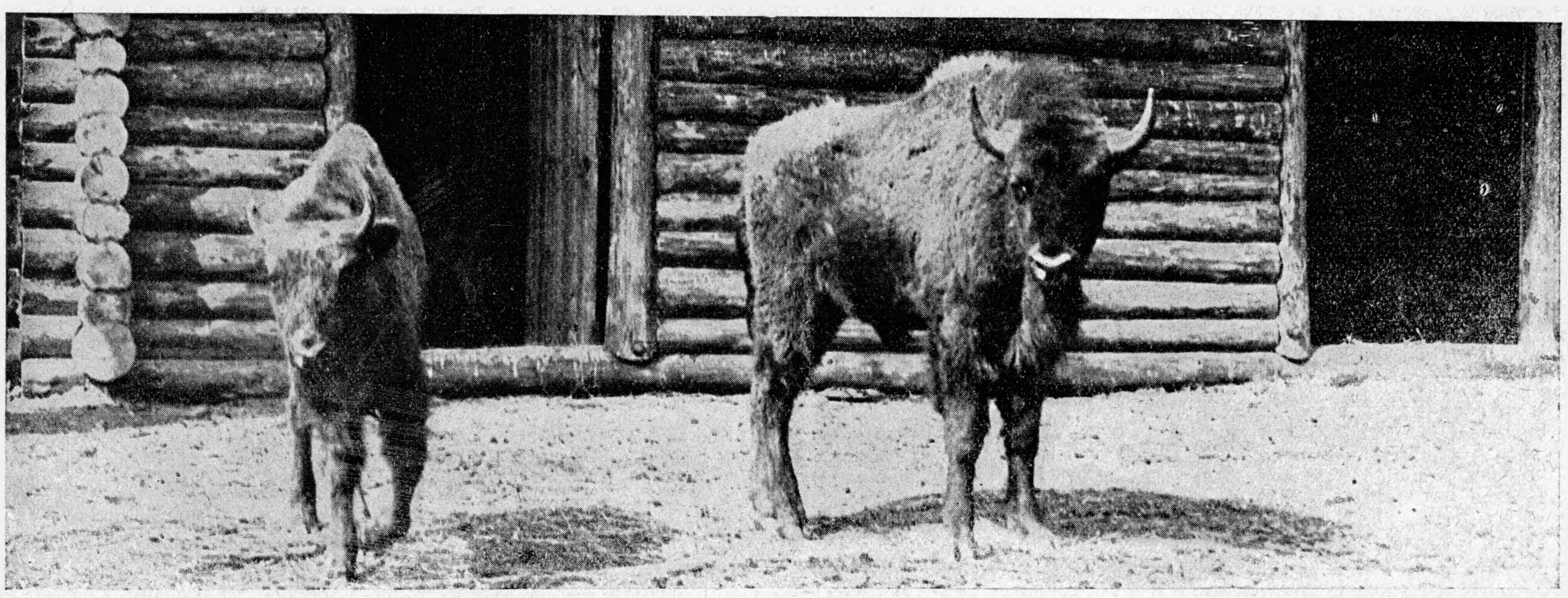

Wzorem wielkich parków zagranicznych staję w parkach warszawskich rzeźby dłuta najświetniejszych rzeźbiarzy polskich. W końcu kwietnia odsłonięto w parku Traugutta „Macierzyństwo" Wacława Szymanowskiego

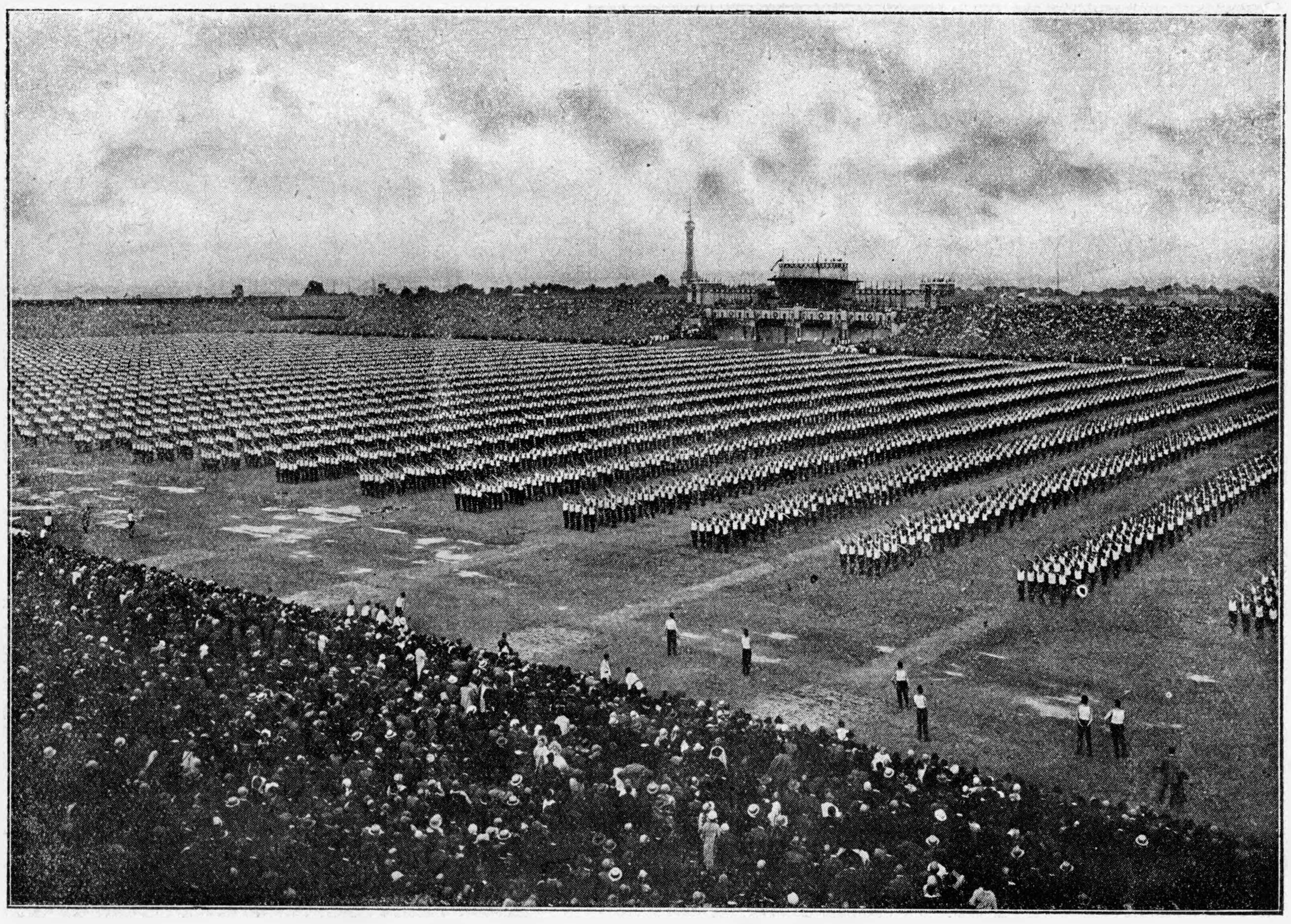

Dwie rozkoszne dziewczynki, pięcio i trzyletnia, które otrzymały pierwsze nagrody na „Konkursie hygjeny i zdrowia" w N. Yorku

„IMPERATORY" PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ

Żubry — „puszcz imperatory", okazalej może prezentowały się na tle największego ogrodu zoologicznego na świecie, w Hamburgu, niźli w skromnem naszem „Zoo" w Warszawie. Bliżej im tu jednak do kniei białowieskiej, do borów, skąd ród swój wywodzą i dla których nowe będą tworzyć plemie

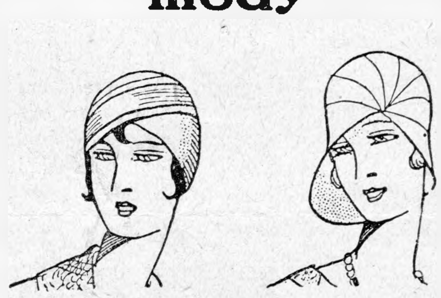

Stadjon w Pradze, podczas zlotu sokołów

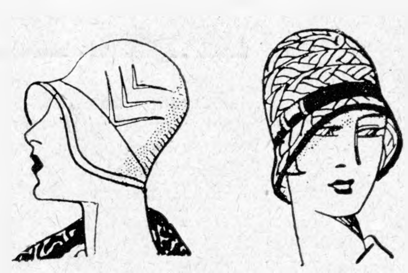

Kobiety pełnią służbę lekarzy w marynarce hiszpańskiej. Wcale im do twarzy w mundurach.

Ze świata mody

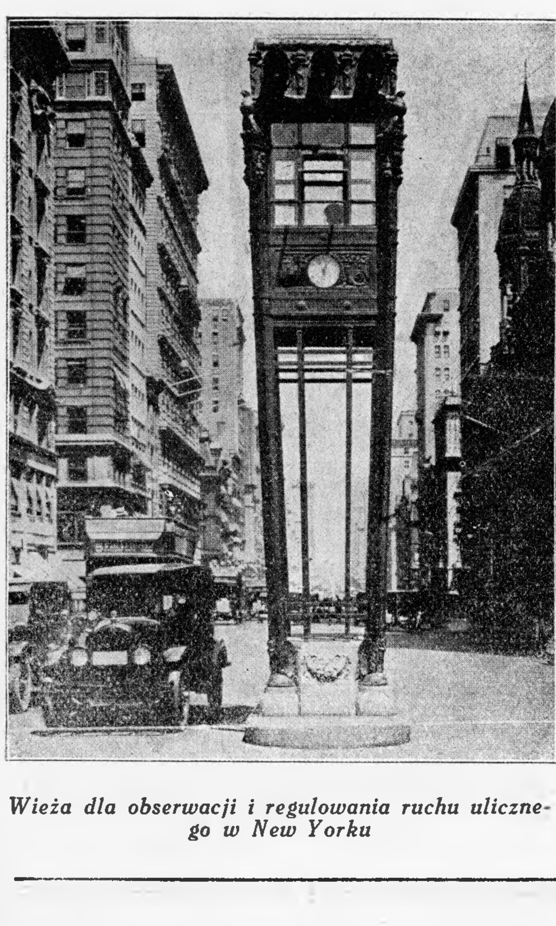

Toczek słomkowy przybrany wstążką lub także słomkowy przybrany filcem

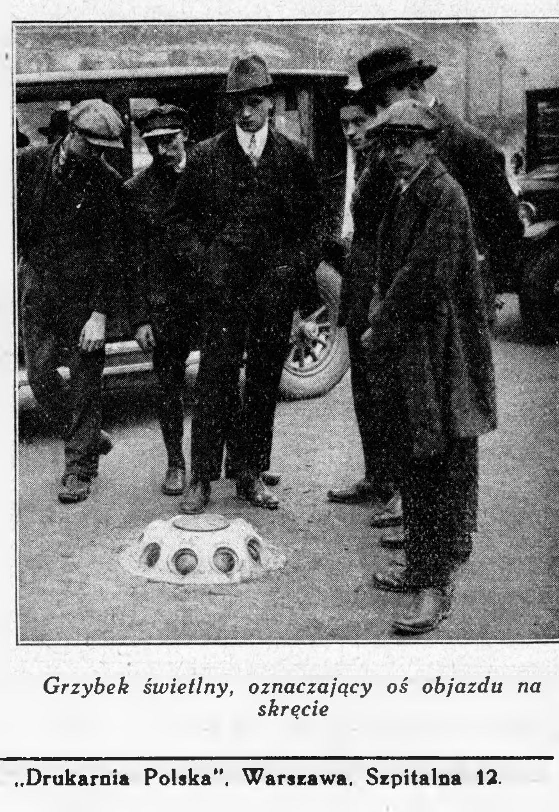

Kapelusiki angielskie słomkowe.

REGULACJA RUCHU WIELKOMIEJSKIEGO

Wieża dla obserwacji i regulowania ruchu ulicznego w New Yorku

Grzybek świetlny, oznaczający oś objazdu na skręcie

Sp. Akc. Zakł. Graf. „Drukarnia Polska". Warszawa, Szpitalna 12.